

סיכום – בראשית פרק ט"ו

חזון והבטחת צאצאים לאברהם

בפתיחת פרק ט"ו, ה' מתגלה לאברהם בחזון ומבטיח לו הגנה ושפע. אברהם, המוטרד מהעדר צאצאים, מציין כי כל רכושו צפוי לעבור לעבדו. בתגובה, ה' מבטיח לו בן ביולוגי, ומרחיב בהבטחה שצאצאיו יהיו רבים ככוכבי השמיים.

ברית בין הבתרים – חיוזק ההבטחה לירושת הארץ

לאחר הבטחת הצאצאים, ה' מבטיח לאברהם את ארץ כנען. אברהם מבקש הוכחה לכך, וה' מנחה אותו לבצע את "ברית בין הבתרים". בטקס, אברהם מבתר חיות ומסדר את חלקיהן זה מול זה, וה' מופיע כעב עשן ולפיד אש העובר בין הבתרים, כסמל להתחייבותו הבלעדית לקיום הברית.

משמעות הביתור והסמליות

החיות המבוותרות (עגלה, עז ואיל) מסמלות את הדורות שישתעבדו בארץ זרה, בעוד שהתור והגזל, שלא בותרו, מסמלים את הדור הרביעי שיזכה לחירות. הברית נחשבת חד-צדדית, שכן רק ה' מתחייב בה ואברהם אינו נדרש למחויבות כלשהי מצדו.

הבשורה על גלות וגאולה

במסגרת הברית, ה' חושף בפני אברהם כי צאצאיו יחוו גלות ושעבוד בארץ זרה במשך 400 שנה, אך הם ייצאו ברכוש גדול. על אף הקשיים הצפויים, ה' מבטיח להעניש את המצרים על התעללותם בבני ישראל. ה' מסביר גם כי עמי כנען טרם חטאו במידה המצדיקה עונש, ולכן ירושת הארץ תתממש רק בעתיד הרחוק.

סיכום הברית ומחויבות ה'

ברית בין הבתרים בפרק ט"ו מסמלת את מחויבותו המוחלטת של ה' כלפי אברהם וצאצאיו. השורש "י.ר.ש" קושר בין הבטחת הצאצאים לירושת הארץ, ומדגיש את עוצמת הברית כחותמת סופית לקיום הבטחת הזרע והארץ לעם ישראל.